

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TRIDESET I TREĆA
NEDJELJA KROZ GODINU

SVOJOM ĆETE SE
POSTOJANOŠĆU
SPASITI

STUDENI

SLUŽBA RIJEČI

XXXIII. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

Svojom ćete se postojanošću spasiti 4

HOMILIJA

Isus se ne šali 8

PRIČA

Kako ću se spasiti? 9

KATEHEZA

Rekvijem za mudrog lopova 10

Dinamika i smisao povijesti 12

Mali vjeronaučni leksikon 15

NAŠI POKOJNI 16

MEDITACIJA

Pitam se... 20

XXXIII. NEDJELJA KROZ
GODINU

Ned. 16. Margareta; Gertruda

Pon. 17. Elizabeta Ugarska; Igor

Uto. 18. Posveta bazilike sv. Petra i Pavla
DAN SJEĆANJA NA ŽRTVU

Sri. 19. Krispin; Severin; Elizabeta

Čet. 20. Feliks Valois; Edmund; Srećko

Pet. 21. Prikazanje BDM; Gospa od

Sub. 22. Cecilija; Cilika; Slavujka

Naslovnica,
slika preuzeta s: <https://wall.alphacoders.com>

mihael

33/2025.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XIX. (2025.), 33 (662); trideset i treća nedjelja kroz godinu, 16. studenoga 2025.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hrVinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

mihael

The background of the entire image is a photograph of numerous red candles in glass holders, some of which are lit, creating a warm, orange glow. In the foreground, a person's hand is visible, holding a new red candle and lighting it with a match. The scene is set against a dark, textured background, possibly a wall or a fence.

DAN SJEĆANJA
NA ŽRTVE
DOMOVINSKOG
RATA

DAN SJEĆANJA
NA ŽRTVU
VUKOVARA I
ŠKABRNJE

Prvo čitanje: Mal 3, 19-20a

Ogranut će vam sunce pravde.

Čitanje Knjige proroka Malahije

Evo dan dolazi
poput peći užaren;
oholi i zlikovci
bit će kao strnjika:
dan koji se bliži spalit će ih
- govori Gospodin nad vojskama –
- neće im ostati ni korijena ni grančice.
A vama koji se imena moga bojite
sunce će pravde ogranuti
sa zdravljem u zrakama.

Riječ Gospodnja

Odlomak iz Knjige proroka Malahije bavi se temom dana Gospodnjega. O toj temi govorio je već i prorok Amos. On upozorava one koji „žude za danom Gospodnjim“. Izraelci su tada sigurno očekivali taj dan, vjerujući da kao izabrani narod imaju zajamčeno spasenje i izbavljenje. Tada se još o danu Gospodnjem razmišljalo kao o danu konačne pobjede nad svim neprijateljima i uspostavom blagostanja u Izraelu. Ipak, uzdajući se u tu sigurnost, oni su zanemarili Božje zapovijedi te će, prema Amosu, taj dan za njih biti „tama, a ne svjetlost“. Slično je i Malahijino upozorenje oholima i zlikovcima. Ni oni ne žive prema Božjim zapovijedima, pri čemu Knjiga proroka Malahije, uz nered u bračnom životu, osobito navodi kulturna nedjela svećenika i vjernika. Dan koji se bliži spalit će sve one koji žive nepravedno da im ne će ostati ni korijena ni grančice. Riječ je o svojevrsnom čišćenju vatrom. Korov izabranoga naroda bit će spaljen poput drača, kao nešto beskorisno i štetno. S druge strane, onima koji Bogu iskazuju čast, ne samo izvanjskim bogoslužjem, nego i načinom života i nutarnjim stavom, ogranut će „sunce pravde“. To je sunce koje dolazi s istoka, što podsjeća na riječi proroka Izaije: „Tko je podigao s Istoka onog kog ukorak prati Pobjeda?“ Izaija pritom misli na Kira, perzijskoga vladara koji je Židovima dao slobodu i omogućio im da se vrate u Jeruzalem i ponovno uspostave bogoslužje. Kasnije će Istok postati simbol pobjede Božje nad neprijateljima i nad zlim. To je uloga i sunca pravde koje se diže s istoka. To pobjedno sunce učinit će narod pravednika čistim i zdravim. Kasnija će novozavjetna predaja usporediti to sunce s Istoka s novorođenim Isusom, a tko bude slijedio Isusa, ne će hoditi u tami, nego će imati svjetlost života. Kršćanska liturgija Božića i Bogojavljenja preuzet će sliku pobjednoga sunca, „sunca pravde“, čime će naznačiti da je dan Gospodnji počeo Isusovim rođenjem.

Otpjevni psalam: Ps 98,5-9

Gospodin dolazi suditi pucima po pravici.

Zapjevajte Gospodinu uz citru,
uz citru i zvuke glazbala;
uz trublje i zvuke rogova:
kličite Gospodinu kralju!

Neka huči more i što je u njemu,
krug zemaljski i stanovnici njegov!
Rijeke nek plješću rukama,
zajedno s njima neka se brda raduju!

Jer Gospodin dolazi,
dolazi suditi zemlji.
Sudit će krugu zemaljskom po pravdi
i pucima po pravici.

Drugo čitanje: 2Sol 3, 7-12

Tko neće da radi, neka i ne jede.

Čitanje Druge poslanice sv. Pavla apostola Solunjanima

Braćo:

Sami znate kako nas treba nasljedovati. Jer dok bijasmo među vama, nismo živjeli neuredno: ničiji kruh nismo badava jeli, nego smo u trudu i naporu noću i danju radili da ne bismo opteretili koga od vas. Ne što ne bismo imali prava, nego da vam sebe damo za uzor koji ćete nasljedovati. Doista, dok bijasmo u vas, ovo vam zapovijedamo: Tko neće da radi, neka i ne jede! A čujemo da neki od vas žive neuredno: ništa ne rade, nego dangube. Takvima zapovijedamo i zaklinjemo ih u Gospodinu Isusu Kristu: neka s mirom rade i svoj kruh jedu.

Riječ Gospodnja

Pred kraj svoje Druge poslanice Solunjanima apostol upozorava svoje čitatelje na opasnost lijenosti i nerada. On sam sebe predlaže kao uzor te poziva solunske kršćane da slijede njegov primjer. To je česta tema Pavlovih poslanica. Već u Prvoj poslanici Solunjanima apostol je govorio: „Sjećate se doista, braćo, našega truda i napora. Propovijedali smo vam evanđelje Božje i radili noću i danju da ne bismo opteretili koga od vas.“ Doista, osim u Filipima, Pavao nije dopuštao da bi ga drugi izdržavali, nego se sâm bavio svojim zanatom izrađivača šatora i od toga živio. Stoga će u Prvoj poslanici Korinćanima s pravom moći zahtijevati: „Zaklinjem vas, dakle: nasljedovatelj moji budite.“ Svi kršćani moraju gledati da ne budu na teret zajednice, nego da nastoje svojim radom izdržavati sebe i svoje obitelji te pridonositi i ostatku kršćanske zajednice. Pavao naglašava da on nije tako postupao zato što kao navjestitelj evanđelja ne bi imao prava na pomoć od svoje Crkve, nego zato što je svojom voljom odlučio biti primjer svima. Moguće je da se apostol tako bori i protiv uvjerenja da će odmah doći posljednji dan i drugi Gospodinov dolazak pa da se ne isplati raditi i zarađivati. Stoga naglašava: „Tko neće da radi, neka i ne jede!“ opominjući one koji „žive neuredno: ništa ne rade, nego dangube“. Začuđuje kojom silinom zaklinje takve ljude da se prihvate posla. Ne preza ni od toga da prizove Gospodina Isusa Krista kako bi ih potaknuo na promjenu. Njegov je ideal, dakle, da svatko radi kako ne bi morao jesti „tuđi“ kruh.

Evandjelje: Lk 21, 5-19

Svojom ćete se postojanošću spasiti.

Čitanje svetog Evandjelja po Ivanu

U ono vrijeme: Dok su neki razgovarali o Hramu kako ga resi divno kamenje i zavjetni darovi, reče Isus:

- Doći će dani u kojima se od ovoga što motrite neće ostaviti ni kamen na kamenu nerazvaljen. Upitaše ga:

Učitelju, a kada će to biti? I na koji se znak to ima dogoditi? A on reče:

- Pazite, ne dajte se zavesti. Mnogi će doista doći u moje ime i govoriti: 'Ja sam' i: 'Vrijeme se približilo!' Ne idite za njima. A kad čujete za ratove i pobune, ne prestrašite se. Doista treba da se to prije dogodi, ali to još nije odmah svršetak. Tada imказа:

- Narod će ustati protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva. I bit će velikih potresa i po raznim mjestima gladi i pošasti; bit će strahota i velikih znakova s neba. No prije svega toga podignut će na vas ruke i progoniti vas, predavati vas u sinagoge i tamnice. Vući će vas pred kraljeve i upravitelje zbog imena mojega. Zadesit će vas to radi svjedočenja. Stoga uzmite k srcu: nemojte unaprijed smišljati obranu! Tà ja ću vam dati usta i mudrost kojoj se neće moći suprotstaviti niti oduprijeti nijedan vaš protivnik. A predavat će vas čak i vaši roditelji i braća, rođaci i prijatelji. Neke će od vas i ubiti. Svi će vas zamrziti zbog imena mojega. Ali ni vlas vam s glave neće propasti. Svojom ćete se postojanošću spasiti.

Riječ Gospodnja

Evandeoski odlomak zapravo je početak Isusova eshatološkoga govora kako ga donosi evanđelist Luka. Povod je tomu govoru novouređeni jeruzalemski Hram. Nije proteklo mnogo vremena otkako je Herod dogradio i uljepšao hramsko područje, a osobito trg na kojem se Hram nalazio. Isus pak najavljuje razorenje mjesta koje su Židovi vidjeli kao središte svoga religijskoga života. To će se i dogoditi 70. godine, kad će rimske jedinice osvojiti grad i srušiti Hram sa zemljom. Na pitanje o znaku koji bi to trebao najaviti Isus upozorava svoje slušatelje protiv lažnih znakova i onih koji će dolaziti u njegovo ime. Upozorava ih protiv onih koji će naučavati da je upravo njihovo vrijeme ono koje će biti označeno drugim dolaskom. Luka je osobito osjetljiv na činjenicu da se Isusov drugi dolazak nije dogodio ubrzo nakon njegova uskrsnuća te nastoji dati smjernice svojoj zajednici za nastavak kršćanskoga života kroz duže razdoblje, sve dok se to ne dogodi. Svjestan je da će u tom razdoblju slijediti nevolje, progoni, ratovi, glad i bolesti, no sve to nije znak svršetka. Osobito upozorava Isus svoje učenike na progonstva koja će morati trpjeti zbog vjere u Krista i zbog njezina svjedočenja. U takvim teškim trenucima oni se ne trebaju brinuti kako će se obraniti jer pravu će mudrost primiti od samoga Krista. Ta je mudrost drugdje poistovjećena s Duhom Svetim. Tako će im Isus po Duhu Svetom dati sigurnost. U okruženju koje ih mrzi i koje ne podnosi njihovo svjedočenje i njihov kršćanski način života kršćani su sasvim sigurni jer će se svojom postojanošću spasiti. Isus sasvim jasno upućuje na konačni cilj i konačnu nagradu za dosljedan kršćanski život, a nagrada je život vječni.

Isus se ne šali

Približivši se kraju liturgijske godine, misli nam potresa Isusov govor započet izrazom: „Doći će dani“, sve hladniji, koji neće prolaziti u znaku fešte. Ne nalazimo u njima mnogo razloga za veselje. Zbivanja o kojima je riječ naborat će svako čelo promišljanjem o manipulativnosti i lažljivosti, o strahotama, pošastima i progonima i, od svega najbolnijoj, izdaji najbližih.

S prizorima svega što će vjernike zadesiti zbog Isusova imena, otvaraju se mnoga pitanja. Jesu li to naši dani? Osjećamo li u svojem vremenu kako djelovanje Božjeg i čovjekovog protivnika nije igra, da je zlo jako i nije zabavno, iako se često tako šarlatanski predstavlja? Ako osjećamo, jesmo li se dali zastrašiti? Ako ne, jesmo li se dali zavesti učenjima koja promoviraju bezbrižan život? Zar su tako ružna i teška iskustva nužna da bismo svjedočili? Kako to netko može biti ubijen, a da mu ni vlas s glave ne propadne? Kako to Isus misli?

Isus misli ozbiljno. Ozbiljnost je odlika čovjeka vičnog čitanju Svetoga pisma, koji u Božjoj riječi ne traži lijepe prigodne misli, nego istinu. Sveto pismo nisu opuštajuće poruke koje relativiziraju probleme. Nisu to utješni ili ohrabrujući citati koji se uzimaju po potrebi kao tablete za smirenje ili podizanje raspoloženja, kao pripravci za jačanje optimizma koji ne počiva na Božjoj riječi, nego na čovjekovoj mašti.

Papa Franjo jednom je prilikom rekao: „Vjera u Isusa Krista nije šala, to je vrlo ozbiljna stvar... Molim vas, ne miksajte vjeru u Isusa Krista. Postoji frape od naranče, frape od jabuke, frape od banane, ali molim vas ne pijte frape od vjere.“

Krhka je takva mješavina koja se ne temelji na cjelovitosti istine, nego prihvaća samo njene fragmente. Vjernika koji zatvara oči pred grubom stvarnosti i ne naslanja se na Isusovu riječ „pazite“, bilo bi lako i prestrašiti i prevariti i pokolebati. Zato Gospodin od svojih svjedoka traži postojanost, a to podrazumijeva vjerničku ozbiljnost.

Ozbiljnost ne znači da ćemo naboranih čela hodati svijetom, bezvoljno, utučeno, bez osmijeha, bez vedrine, naprotiv, čovjek koji ozbiljno shvaća Božju riječ, čovjek je nade. Njegova nada ukorijenjena je u Isusovu obećanju da ga on neće ostaviti samoga u duhovnoj borbi, a zadobivene rane neće biti zaboravljene ni žrtve uzaludne. Takav čovjek koji ozbiljno shvaća Božji poziv na vlastitu duhovnu izgradnju, koja je nužna da bi se mogao nositi s budućim ružnim iskustvima i teškim križevima, prepoznaje trenutke u kojima je neozbiljnost neumjesna, a u kojima je šala pokazatelj zdravlja vjere. On ne živi za sadašnji trenutak, nego razmišlja o posljedicama i razumije izreku da je današnje dobro djelo nit pokrivača koji će ga ugrijati kada hladni dani dođu.

Ivica Cujzek, <https://www.biskupija-varazdinska.hr>

<https://www.fra3.net>

Kako ću se spasiti?

Jedan brat dođe starom ocu Makariju i reče:

“Oče, reci mi jednu riječ! Kako ću postići spasenje?”

Starac ga pouči:

“Pođi u groblje i pogrdi pokojnike.”

Brat je izrekao pogrde i groblje obasuo kamenjem. Nakon toga se vratio i obavijestio starca o onom što je učinio. Starac ga upita:

“Jesu li ti nešto rekli?”

On odgovori:

“Nisu ništa.”

Na to mu starac reče:

“Sutra pođi ponovno pa ih hvali.”

Brat je hvalio pokojnike govoreći:

“Apostoli, sveci, pravednici!”

I vratio se k starcu te ga je izvijestio:

“Izrekao sam im pohvale.”

Starac reče:

“Zar ti nisu ništa rekli?”

Brat odgovori:

“Nisu.”

Tada ga starac pouči:

“Ti znaš kako si ih teško povrijedio, a oni ti nisu ništa odgovorili – i koliko si ih hvalio, a oni ti ništa ne rekoše. I ti moraš biti takav, ako želiš postići spasenje. Budi mrtvac, ne osvrći se ni na ljudsku nepravdu ni na pohvale, kao što se ne osvrću ni mrtvi, i bit ćeš spašen!”

fra Mladen Herceg, *Škrinja mudrosti*, Naša ognjišta, Tomislavgrad, 2013.

Rekvijem za mudrog lopova

Predstavlja li kraj društvene hipokrizije neminovni početak društvene apokalipse?

Izvorno sam planirao ovaj tekst nazvati „Kako je počeo sudnji dan na mom planetu“. Čak sam bio i započeo taj tekst zlokobnom primjedbom: „Sudnji dan na mom planetu je počeo jednog lijepog dana kad je sve bilo u redu, a zapravo ništa nije bilo u redu“... No, znajući kako se neki ljudi lako uspaniče u susretu s takvim maštovitim pjesničko-proročkim konstruktima, odlučih se ipak za jedan više intelektualno-analitički pristup.

U čemu je ovdje problem? Zlo i bezakonje po sebi nikad nisu samodostatni. Oni mogu opstati isključivo u parazitskom oslanjanju na zakon i dobro. Tu i dolazimo do onog klasičnog „mudrog“ lopova iz naslova. On je znao kako se u društvu ne smije dogoditi to da svi postanu lopovi, jer u tom slučaju ne samo da bi propalo društvo nego bi i sam lopovluk bio ugrožen. Kad bi svi krali, prvo što bi se dogodilo bilo bi to da se više nema što ukrasti, jer proizvođača više ne bi bilo nego samo lopova. Kao drugo, ako bi u takvom

kaotičnom scenariju netko nešto i uspio ukrasti, uskoro bi neminovno ostao bez toga, jer strašno bi teško bilo zadržati vrijednu stvar u društvu sačinjenom od lopova. Stoga je mudri lopov itekako brinuo za održanje postojećeg proizvodnog poretka. Neprestano je oko sebe govorio o zlu lopovluka i počesto vikao ono: „Držite lopova“. Nesumnjivo je znao da je pravedni društveni poredak ugrožen, jer on ga je osobno ugrožavao.

No, put bezakonja je riskantan. Ne samo zato što vas mogu uhvatiti, nego i stoga što će te na tom putu s vremenom vjerojatno zaboraviti što je to uistinu dobro, a što je zlo. Postupno se šireći i nagrizaajući moralnu svijest društva doći će do onog lamekovskog (po biblijskom Lameku) obrata gdje zlo postaje dobro, a dobro zlo. Upravo do onoga što se događa s današnjim lopovima. Hrabro pozivaju da im se pridružite. Čak dijele i svojevrzne antimoralne savjete i opomene: „Tko ti je kriv kad se ne znaš snaći“! Jer da, lopovluk se danas kod nas više i ne zove lopovlukom nego snalaženjem. „Snaš'o se čovjek fino ... zbrin'o i sebe i svoje ... baš uzoran prijatelj, otac i suprug...“.

I ne samo lopov...

Slična dinamika danas snalazi i sve druge oblike društvenog bezakonja ili barem nemoralna. Klasični bludnik je usprkos svojoj neutaživoj pohoti znao da se monogamni poredak mora očuvati pod svaku cijenu, jer samo je on garantirao optimalno rađanje i odgajanje djece. Osim toga, vjernost jednom partneru po sebi predstavlja i najbolju moguću prevenciju protiv spolno prenosivih zaraza i bolesti – priznat će to i najsvjetovnije orijentiran liječnik. Zato je klasični bludnik neprestanice moralizirao o čistoći i nevinosti... reklo bi se neusporedivo više od neke istinski moralne osobe. Neko će reći: hipokrizija! Da, to jeste hipokrizija, ali moguće i društveno nužna hipokrizija. Ovako – u protivnom – smo došli do točke istine koja po sebi jeste oslobađajuća, ali koja također ima moć stresti temelje društvenog poretka te cijelo društvo uvući u strahovite apokaliptičke tokove.

I tako dalje... još od biblijskog Šaula vladari i kraljevi su voljeli petljati s tamnom stranom misticizma. No, i pored toga, svi su oni znali barem povremeno podati hvalu Gospodinu, a i brinuli su se da narod ne krene – njihovim – lošim putem, jer to bi bio put u kaos. Današnji zapadni vladari to sve više zaboravljaju... istini za volju, vjernicima još nije zabranjeno vjerovati, no isti su poklopljeni društvenom stigmom nazadnjaštva, homofobije i reakcionarnosti. Prednost i nesebična društvena podrška su sada u rukama nekih poprilično opskurnih tipova.

A tako je nekako i u svim ostalim područjima: nasilnici pozivaju na nasilje, rigidni kritičari na sveopću kritiku... sve manje ljudi brine o osjetljivoj strukturi društva. Naprotiv, navalili su ga potkopavati kao krtice.

Tiha točka apokaliptičke diferencijacije

Što će dalje biti s društvom, teško je točno reći, no sigurno je da se nešto bremenito osjeća u zraku. Hoće li društvo biti suočeno s naglim i iznenadnim padom? Nešto poput onoga pauka iz priče, koji je jednog dana zaboravio čemu služi ona vertikalna nit koja je naoko bespotrebno stršala iz gotovo savršene mreže. Znao je da ju je on nekad razvukao, ali zašto, više nije imao pojma. U jednom trenutku odlučio ju je presjeći, i tad se sve survalo. Naime, bijaše to nit koja je cijelu mrežu držala okačenu za plafon.

No, možda apokaliptički scenarij i ne mora nužno uključivati jedan takav fatalan slijed događaja. Možda će sve završiti i nekom mirnom diferencijacijom, u smislu teorije dogovora Romana Guardinija. Nakon cjelopovijesne isprepletenosti i međusobne nerazlučivosti, možda će dobro i zlo jednog dana jednostavno shvatiti da definitivno nisu jedno za drugo. „O kako je strašno ovo Zlo, primijeti Dobro... o kako je neizdrživo ovo Dobro, zaključiti Zlo“.

Dinamika i smisao povijesti

Kad ljudski razum, nakon što je iscrpio sve svoje mogućnosti mišljenja, domišljanja, raščlambe svijeta, povijesti, svemira, ljudske egzistencije, misli da još uvijek ima nešto reći, nešto bitno, što nije moguće izreći u stvarnim slikama i racionalnim rječnikom, onda se rado utječe fantastici, vizijama, prispodobama, futurologiji.

Slikama se služio i veliki M.L. King (ubijen kao žrtva rasne diskriminacije god. 1968.). Nezaboravni su njegovi višekratni uzvici pred crnačkim slušateljstvom, a počinjali su s čuvenim I have a dream, 'usnih san', sanjam san. I onda nastavlja u svom zanosnom govoru nabrajati o čemu sve sanja on i njegov narod. Najdublje životne tajne ne daju se bolje izraziti nego slikama, vizijama, poetskim zanosnim rječnikom. Slikama koje sriču, izriču i dotiču srčiku naše egzistencije. Slikama se služio i Isus kad bi htio nešto reći, osim u slučajevima kad je njegov život sam zborio. Zapravo, cijeli je njegov život živa slika i prispodoba, vizija čovjeka kakva je Bog u počecima zamislio. Isus je zborio životom, cijelim svojim bićem, a tek onda riječima.

Svoje viđenje budućnosti svijeta, svemira, ljudskih sudbina zaodijeva Isus u vizije. Isus nam ne pruža nikakvu sliku svijeta, kozmogoniju, kozmologiju ili

kronologiju svemirskih i povijesnih zbivanja ili filozofiju svemira, ne brinu ga zakonitosti, ne muči ga evolucija prema nekom cilju ili idealu. Povijest su i ljudski život prepuni iznenađenja, a Božja je vlastitost da je on Bog iznenađenja, da djeluje iznenađujuće, i moramo biti spremni na velika iznenađenja, već u svome životu, u tome rasponu od nekoliko desetljeća, ako nam ih sudbina dodijeli.

Stoga Isus govori o iznenadnom kraju, o omči koja se stavlja svakome o vrat, o strahotama koje će spopasti stanovnike zemlje, o zbje govima u svako doba dana i noći (a nisu li slike iz minologa tragičnog rata na ovim prostorima upravo potvrda za istinitost Isusovih riječi?!), kad nikakva ljudska računica ili proračun ne vrijedi.

Jedino što vrijedi za svakoga jest: krajnja budnost. Samo je tako moguće izbjeći iznenadivosti neminovnog ali i neproračunatog svršetka. Isusova je osobna sudbina utkana u sudbinu kraljevstva Božjeg ovdje na zemlji i zato je potrebno neprestano čitati znakove vremena. Upravo kao što je u sudbini Jeruzalema utkana sudbina cijelog svijeta.

U razaranju toga grada podvučena je snažno i kristološka crta, naime: Kriza s kojoj se suočio spram Isusova lika, riječi i poslanja židovski narod i njegovo vrhovništvo u Jeruzalemu paradigma je za krizu s kojom se suočava cijeli svijet i ljudska povijest u potonjim vremenima rasta i širenja Kristove poruke i njegova

kraljevstva. Svijet je neumitno prozvan povući zaključke, zauzeti stajalište i staviti se u odnos prema Isusu Kristu. Nemoguće je da učenike ne snađe ista sudbina koja je snašla i Učitelja.

Međutim, Isusova osoba je zalog i jamstvo preživljavanja i spasenja. Katastrofe su neminovne, veli Isus, one su već nastupile i ocrtavaju se u njegovoj sudbini, ali to je ujedno znak za početak neumoljivo novoga poretka, novih odnosa koji su nastupili u svijetu njegovim dolaskom.

Na Isusovu licu i u Isusovoj sudbini zrcali se tajna samog Boga u ponudi spasenja svim ljudima unutar jednoga duhovno, moralno i politički propalog i potamnjelog svijeta i svijesti. U Isusovoj osobi stavlja Bog nepovratno svoju ruku na svoje stvorenje i kuša ga osloboditi od ulančanosti i robovanja zlu. Jer Isusove su riječi, napose slike u kojima govori, putovi kako ostvariti i ozbiljiti među ljudima Božje kraljevstvo.

Ono što su za druge ljude ideje, programi i ostalo što ih ispunja životni sadržaji, za Isusa je životni sadržaj jedino i samo Otac. Za razliku od nas ljudi, ne zapućuje se on iz svijeta prema Bogu, već dolazi iz eshatona, od Oca k nama i datostima našeg života. Stoga tu imamo savršenu identifikaciju Oca i Sina, i zato s onolikom samosviješću izgovara one riječi, po sebi strašne za uši, ali u zbiljnosti života

stvarne, sokoleći svoje da ne posustanu.

Na drugom će mjestu govoriti Isus o Providnosti, o vlasima na glavi, o vrapcima koji ne padaju na tlo mrtvi bez Očeva znanja, o ljepoti ljiljana i ostalog cvijeća. Pa zašto da se Očeva djeca toliko brinu? U Očevoj su ruci i zagrljaju, Očeva ih ljubav ne ispušta, mudrost ne ostavlja ('dat će im Duh zboriti prave riječi u trenucima nužne obrane'). Stoga je za Isusa Otac uvijek izvor nadahnuća, on ga obasiplje dobrima. To ima za posljedak da se i Isus do kraja razdaje, u djelima i riječima. U pomoći koju pruža daje samog sebe.

Taj se Isus u slugama muči, u slušateljima prepoznaje, u prijateljima nalazi, u protivnicima trpi. Jer Isus oslobađa vezujući uza se, pokreće smirujući na svome srcu, gospodari služeći svakomu. Najrječitiji je u svojoj šutnji, najmoćniji u svojoj patnji, najprisutniji u svome sebedarju. Svakomu se obraća kao da je on jedini na svijetu, ne zanima ga masa već pojedinac, i nitko kao on ne zna što je u čovjeku. Ne otpušta nikada i nikoga iz svjetlosnog okružja svoje ljubavi.

Unatoč Isusovim predivnim slikama o svijetu koji izvire iz Božje ljubavi i ruku, svijetu u kome dobrima i zlima sja Božje sunce, ipak nije sve u svijetu ružičasto ili uokvireno božanskom dugom, sveopćim mirom. Svijet je taj istodobno ugrožen mačevima, munjama, silama tame, izručen katkad svojoj propasti (usp. Mt 24,28sl),

U onaj dan

svijet je to ljiljana u polju, ali i nevolja i briga koje nagrízaju ljudsko srce poput crva (Mk 4,18), gdje plemenito zrno pada na kamen ili trnovitu zemlju, među korov, gdje stradavaju nevini sa zločincima, te gdje su ljudi poput ovaca bez pastira, koje vode slijepe vođe (Mt 15,14), svijet koji na svome čelu nosi znamen propadljivosti i obilježja smrti. Svijet u svojoj podvojenosti i dvoznačnosti.

Isus nas uči promatrati budućnost kao Božju, kao dolazak Boga u svijet. Okrenuti se njoj licem, ne leđima. Bez kršćanske nade budućnost je prepuna rizika, bez vjere u Providnost i pouzdanja u nju naša je vjera bez temelja. Nada može postojati samo ondje gdje se čovjek može osloniti na Boga, nadati se znači temeljiti budućnost u Bogu. Jasno, samo pod onim uvjetom koji nam Gospodin 'propisuje', a o kome govori i Poslanica Kološanima, da svatko 'pridonosi i dopunjuje u svome tijelu i svojim patnjama ono što još nedostaje Kristovim patnjama za njegovo Tijelo, Crkvu' (1,24).

Time je cjelokupna kršćanska povijest nasljedovanje Kristove patnje u svim njezinim stadijima. I zato u svim Isusovim izričajima nije od prvotne važnosti kronologija, vremenski odsjeci, kad se što ima zbiti, nego nutarnja kvaliteta vremena u kome živimo. Ne živjeti i ne ići kroz život u 'praznom hodu', već dati životu nutarnji smisao, čitati znakove vremena, iskupljivati vrijeme, probuditi se oda sna, bdjeti u nadi.

*U onaj dan,
koji to više nije –
možda će On reći:
Što prilazite,
sa svojim košaricama punim zasluga,
koje su malene kao lješnjaci
i većinom šuplje?*

*Što hoćete
sa svojim torbama punim vrlina,
do kojih ste došli
zbog pomanjkanja hrabrosti,
jer niste imali prilike
ili gotovo savršenom dresurom?*

*Nisam li vas
od toga oslobodio?
Ja želim znati:
Jeste li druge
zarazili životom?*

Mali vjeronaučni leksikon

Psalam

Psalam, crkvenolatinski *psalmus*, grčki ψαλμός: *udaranje u žice glazbala; pjesma pjevana uz harfu*, hebrejski *mizmôr*, *tehillāh*, hebrejska kulturna religiozna pjesma.

Sabrani su u Psalmima (biblijska knjiga), koji čine dio starozavjetne Biblije. Knjiga se sastoji od 150 psalama, od kojih je, prema židovskoj tradiciji, približno polovicu ispjevao kralj David, 50 ih je anonimnih, a ostali se pripisuju kralju Salomonu, Korahovim sinovima, Asafu i drugima.

Formalno, psalam se odlikuje sintaktičkim paralelizmom, gdje drugi stih parafrazira prvi: „Neka dopre do tebe molitva moja, prigni uho vapaju mome“ (88, 3), te sintaktičkom simetrijom: „Duša je naša poput ptice umakla iz zamke lovaca: raskinula se zamka, a mi umakosmo!“ (124, 7). Versifikacijski se rečenice psalama udružuju u ritmičku prozu.

Sadržajno, psalmi mogu biti hvalospjevi, zahvalnice, slavospjevi, himni, tužaljke, zavjetni, prigodni, hodočasnički, gnomski.

Nakon prijevoda na grčki i latinski jezik psalmi su ušli i u kršćansko bogoslužje, gdje su sastavni dio časoslova i drugih molitava. Tijekom stoljeća bili su često prevođeni. Na staroslavenski su ih preveli sv. Ćiril i Metod. Postoje i mnogi prijevodi i prepjevi na hrvatskome jeziku.

Psalmodija

Psalmodija, glazbena interpretacija psalama prakticirala se najprije u židovskom bogoslužju, odakle je preuzeta u kršćansko bogoslužje. Isprva su se izvodili prigodom svečanih obreda u hramu uz sudjelovanje pjevačkoga zbora i instrumenata, odnosno orkestra, potom su se, u sinagogalnom bogoslužju, razvili jedinstveni oblici recitativnoga jednoglasnoga pjevanja psalama (kantiliranje).

Židovski način i oblici, zapravo melodijski tipovi, preuzimaju se i prilagođuju kršćanskome bogoslužju. Isprva, u ranokršćansko doba, psalme je pjevalo cijelo općinstvo, a poslije obično svećenik i crkveni zbor (schola cantorum) prema posebnim psalamskim melodijsko-recitativnim obrascima liturgijskoga (gregorijanskoga) repertoara. Od XV. st. tekstovi psalama uglazbljuju se i višeglasno i u različitim glazbenim oblicima.

Psaltir

Psaltir, kasnolatinski *psalterium*, grčki ψαλτήριον: *glazbalo sa žicama*, od ranoga srednjeg vijeka naziv za biblijsku knjigu Psalmi te za dio časoslova (brevijara) koji pretežito sadržava psalme. Grčko ime psalterion u Septuaginti značilo je prvo glazbalo, a zatim zbirku pjesama koje su se uz njegovu pratnju pjevale.

NAŠI POKOJNI

ROMAN JEŽ

PU zagrebačka, Jastrebarsko, 15. studenoga 1991.

VLADO ABRAMAC

PU vukovarsko - srijemska, Nijemci, 16. studenoga 1991.

DAMIR VITINA

PU bjelovarsko - bilogorska, Sirač, 16. studenoga 1991.

ŽELJKO DOMAZET

PU splitsko - dalmatinska, Kaštela, 16. studenoga 1992.

MILE DUKA

PU vukovarsko - srijemska, Nijemci, 17. studenoga 1991.

ĐURO POŽGAJ

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 17. studenoga 1991.

ZLATKO, BLAŽEVIĆ

PU istarska, Ovčara, Vukovar, 18. studenoga 1991.

VJEKOSLAV CEROVEČKI

PU varaždinska, Borovo Naselje, 18. studenoga 1991.

IVAN ĐURĐEK

PU varaždinska, Borovo Naselje, 18. studenoga 1991.

BRANKO KRAJINOVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 18. studenoga 1991.

MARTIN MARIJANOVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 18. studenoga 1991.

DARKO PRELOŽNIK

PU brodsko - posavska, Slavonski Brod, 18. studenoga 1991.

TIHOMIR TRALJIĆ

PU istarska, Ovčara, Vukovar, 18. studenoga 1991.

STJEPAN VUSIĆ

PU varaždinska, Borovo Naselje, 18. studenoga 1991.

ŽELJO ROSANDIĆ

PU brodsko - posavska, Slavonski Brod, 18. studenoga 1993.

ZVONKO BAN

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

MILORAD BEG

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

MIROSLAV BLAŠKOVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

IVICA BOŠKOVIĆ

PU istarska, Marinci, 19. studenoga 1991.

NIKŠA BOŽANIĆ

PU splitsko - dalmatinska, Nijemci, 19. studenoga 1991.

JOSIP BRADARIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

STANKO DUVNJAK

PU vukovarsko - srijemska, Ovčara, Vukovar, 19. studenoga 1991.

MILAN GREJZA

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

TOMISLAV HEGEDUŠ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

BRANKO LUKENDA

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

ANDRIJA MOKOŠ

PU primorsko - goranska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

MIROSLAV PAP

PU vukovarsko - srijemska, Marinci, 19. studenoga 1991.

JOSIP REP

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

ANTUN SOLOMUN

PU sisačko - moslavačka, nepoznato, 19. studenoga 1991.

DRAGUTIN ŠAVORIĆ

PU varaždinska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

DOMINIK ŽERAVICA

PU istarska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

DAMIR ŽIVKOVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

DUŠKO BOŠNJAK

PU osječko - baranjska, Osijek, 19.studenoga 1991.

IVAN HIŽMAN

PU međimurska, Vukovar, 19.studenoga 1991.

DRAGAN BENI

PU brodsko - posavska, Slavonski Brod , 19. studenoga 1993.

KREŠIMIR ARNOLD

PU vukovarsko - srijemska, Ovčara, Vukovar, 20. studenoga 1991.

MARKO BOSAK

PU varaždinska, Vukovar, Ovčara, 20. studenoga 1991.

TOMISLAV, BOSANAC

PU istarska, Pripadnik Civilne zaštite, Vukovar, 20. studenoga 1991.

IVAN CRNJAC

PU brodsko - posavska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

MIJO DUMBOVIĆ

PU sisačko - moslavačka, Mošćenica, 20. studenoga 1991.

MILENKO GALIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Ovčara, Vukovar, 20. studenoga 1991.

IVICA HORVAT

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

MILAN IVANKOVIĆ

PU osječko - baranjska, Antunovac, 20. studenoga 1991.

TOMO JAMBOR

PU varaždinska, Vukovar, Ovčara, 20. studenoga 1991.

IVICA JEZIDŽIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

IVICA JURAŠINOVIĆ

PU sisačko - moslavačka, Mošćenica, 20. studenoga 1991.

JOSIP, KAPUSTIĆ

PU varaždinska, Vukovar, Ovčara, 20. studenoga 1991.

VJEKOSLAV KATIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

BORISLAV KOSTOVIĆ

PU splitsko - dalmatinska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

IVAN MIŠIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Ovčara, Vukovar, 20. studenoga 1991.

MARKO PRGOMET

PU osječko - baranjska, Ernestinovo, 20. studenoga 1991.

SALVADOR RIMAC

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

DRAGO STARČEVIĆ

PU osječko - baranjska, Ernestinovo, 20. studenoga 1991.

SLAVKO ŠANTEK

PU varaždinska, Borovo Naselje, 20. studenoga 1991.

VLADO ZETOVIĆ

PU osječko - baranjska, Ernestinovo, 20. studenoga 1991.

LJUBOMIR JALŠOVEC

PU međimurska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

ANTUN MUTVAR

PU međimurska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

IVAN OREŠKI

PU međimurska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

DRAŽEN ŠTEFULJ

PU međimurska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

DARKO TIŠLJARIĆ

PU međimurska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

MIROSLAV PUJIĆ

PU požeško - slavonska, Šeovci, 20. studenoga 1993.

DAMIR BEDNJANIĆ

PU varaždinska, Varaždin, 20. studenoga 1995.

JOKO LOVRIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Ovčara, Vukovar, 21. studenoga 1991.

NIKOLA ČULINA

PU zadarska, Slivnica Donja, 21. studenoga 1991.

LUKA PAVIČIĆ

PU ličko - senjska, Gospić, 21. studenoga 1993.

ALOJZ ŠKODA

PU koprivničko - križevačka, Pakrac, 22. studenoga 1991.

POČIVALI U MIRU!

Pitam se...

Pitam se, Gospode, mogu li i ja danas postati svet? Imaš li jedno mjesto za mene u takvom društvu? Makar i ono najmanje, bit će mi dovoljno! Makar i ono zabačeno, bit će mi dovoljno blizu! Makar bilo samo u sjeni, bit će to dovoljno svjetla za moje oči! O, znam da nisam dostojan takve blizine ni društva, ali tješi me misao na Tebe! Tebe koji si Ljubav! Tebe koji si Milosrđe! Unatoč svemu tome pitam se hoćeš li naći mjesto za mene?

Neću praviti buku niti ću raditi paniku. Stisnut ću se negdje gdje me nitko vidjeti neće i jednostavno biti. Biti u Tvojoj prisutnosti. Za mene će i to biti dovoljno da vječno budem zahvalan što si i na mene pogledao i na mene mislio kad si nebo otvorio. Ako bude potrebno i čekati, Gospode, čekat ću! Zadnji u redu ću biti! Nek svi budu ispred mene jer tako i priliči! Čak i mrvica s Tvoga stola će biti dovoljne da utaže ovu glad za Tobom koja, čini se, nikada neće proći. Pitam se, Gospode, kako ja danas mogu postati svet? Samome sebi sam navalio tolike terete koji mi pogled odvrćaju od Tebe – moje jedine čežnje i jedinog mog stremljenja. Kojim putem trebam krenuti kako bih Tebi na licu pronašao osmijeh kada me pogledaš? Kuda upraviti snagu mojih ruku da bih se na kraju pronašao u Tvojim rukama? U Tvome zagrljaju, Gospode! Koje riječi i kome danas izgovoriti kako bih jednom čuo one dugo čekane riječi: Slugo dobri i vjerni, uđi u radost gospodara svoga! O, da mi je boraviti uvijek u Tvom šatoru!

Čežnja moja ide i onkraj mojih obzora i zaustavlja se na Tebi! Tamo putuju sva moja stremljenja. Samo tu duša će pronaći mir i otpočiniti u Tebi! Hoćeš li me primiti ovakvoga? Ti spremaš gozbu dostojnu kraljeva a ja prilazim kao priprosti čovjek i nadam se mrvicama. Ne želim gozbu! Ta, dovoljno mi je malo! Sama blizina je dovoljna da zadovolji sve moje potrebe! Kao prosjak dolazim među kraljeve. Hoće li biti mjesta? Bit će dovoljno neko ubogo sklonište – poput onog u Betlehemu gdje si Ti došao među nas. Poput onog gdje je čovjek prvi put primio u naručje i zagrlio svoga Boga. I to će mi biti dovoljno! Hoćeš li me primiti?

Pitam se, Gospode, mogu li i ja danas biti svet? Bit ću samo najamnik ako treba, samo da Ti budem blizu! Žedam za Tobom kao što si Ti žedao za mnom kada si na križu rekao da si žedan. Znam da me razumiješ! O, ako se Tebi mili moja blizina kao što se meni mili Tvoja blizina, pronađi neki kutak za mene!

Pitam se... Ta, veliko je nebo! Pitam se samo hoću li pronaći svoje mjesto negdje u Tvome Gradu jednom kada me pozoveš da se zauvijek susretnemo?